

معرفی های گزارشی

آثار این مجموعه می باشد. این کتاب به گونه ای تدوین شده است که مبلغان مذهبی بتوانند از مطالب آن در تبلیغ و سخنرانی استفاده کنند.

• خلاصه مقالات اولین اجلاس بررسی عملکرد و خدمات دانشگاه آزاد اسلامی جمعی از نویسندگان، چاپ اول، تهران، سازمان چاپ دانشگاه آزاد، ۱۳۷۸، ۱۶۹ ص، رقی.

به مناسبت شانزدهمین سال تأسیس دانشگاه آزاد اسلامی، اجلاس بررسی عملکرد آن دانشگاه در سال جاری برگزار شد. این کتاب، خلاصه ای از مقالات ارائه شده به اجلاس یاد شده است.

موضوع مقالات مندرج در کتاب عبارتند از: نقش دانشگاه آزاد اسلامی در آموزش و پژوهش، ایجاد اشتغال، ارتقای فرهنگ جامعه، گسترش و توسعه شهرها، عمران و آبادی و مردمی کردن بخشی از خدمات دولتی، ایجاد باور غیردولتی کردن امور، کمک به حل معضلات دولت، رفع تنگنایهای اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جامعه، مشکلات و موانع، عوامل مؤثر

مبلغ از دیدگاه قرآن، وظایف مبلغ و ... این مجموعه به همت «کانون نویسندگان فضیلائی قمی حوزه علمیه قم» جمع آوری و چاپ شده است.

• ره توشه راهیان نور

جمعی از نویسندگان، چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۴۵ ص، وزیری.

این کتاب ویژه مبلغانی است که در ماه مبارک رمضان سال ۱۴۲۰ ق / ۱۳۷۸ ش. راهی تبلیغ بوده اند. کتاب حاضر، حاوی مقالات متنوع قرآنی، اعتقادی، اخلاقی، سیاسی، تربیتی، عبادی و احکام، تاریخی و سیره، اجتماعی و فرهنگی است که بیشتر صبغه خطابی دارد و همراه با داستان و شعر نگاشته شده است.

فصل دیگر کتاب، سوژه های سخن است. این فصل دربردارنده مباحثی فشرده است تا مبلغان به تناسب شرایط، مقتضیات و ذوق خود، آنها را پرورش داده به مخاطبان خود بازگویند.

این کتاب از متون آموزشی «طرح هجرت» است و بیست و هشتمین کتاب از سری

کلیات

• راه و رسم تبلیغ

گروهی از نویسندگان، چاپ اول، قم، دفتر نشر برگزیده، ۱۳۷۸، ۳۱۸ ص، رقی.

آنچه در این دفتر گرد آمده، گزیده ای از مقالات عالمان اسلامی درباره تبلیغ است. مقالات حاضر عهده دار تبیین راه و رسم تبلیغ است و هر یک به قلم یکی از دانشوران نوشته شده است. نویسندگانی که در این کتاب، مقاله ای از آنان آمده است، بدین قرارند: شهید مطهری، محمدتقی فلسفی، محمدتقی جعفری، علی مشکینی، ناصر مکارم شیرازی، جعفر سبحانی، محمدتقی مصباح یزدی، محمدهادی معرفت، محمد ابراهیم آیتی، محدث نوری، محدث قمی و ...

موضوعاتی که در این مجموعه، مورد توجه قرار گرفته است، عبارتند از: اخلاق مبلغ، سخنوری و بصیرت، دو شرط اهل منبر، تکلیف اهل منبر، راه و رسم تبلیغ، اصول تبلیغ، ویژگی های

در گسترش دانشگاه و عوامل امتناعی آن و ....

• فهرست نسخه های عکسی

مرکز احیاء میراث اسلامی

اشکوری، چاپ اول، قم، مرکز احیاء میراث اسلامی، ۱۳۷۷، ۴۸۸ص، وزیری.

مرکز یاد شده در راستای احیای میراث اسلامی به عکس برداری از نسخه های خطی در کتابخانه های داخل و خارج و به ویژه کتابخانه های شخصی پرداخته است. این مجموعه دارای اهمیت ویژه است. معرفی این عکس ها برای محققان کمک شایانی در جهت دست یابی به نسخ مورد نیازشان است. در این کتاب ۴۰۰ نسخه عکسی معرفی شده است. هدف مؤلف کتاب ها در چند خط بیان شده است و در مواردی عبارت آغازین نسخه و در موارد محدودی عبارت پایانی نسخه آمده است. در ضمن از نظر نوع خط، تصحیح های انجام شده در حواشی آن و دیگر ویژگی های نسخه تبیین شده و محل نگهداری اصل نسخه نیز نام برده شده است.

• فهرست نسخه های خطی

مرکز احیاء میراث اسلامی

سید احمد حسینی، چاپ اول، قم، مرکز احیاء میراث اسلامی، ۱۳۷۷، ۵۳۴ص، وزیری.

مرکز احیاء میراث اسلامی در پی احساس ضرورت به گردآوری میراث مکتوب و حفظ آن از گزند روزگار بوجود آمد. این مرکز از آغاز کار نسخه های خطی زیادی خریداری کرده است و همزمان با خرید نسخه ها به کتابشناسی و نسخه شناسی آن پرداخته شده است. این جلد شامل چهارصد عنوان از نسخ خطی است که مؤلف محترم آن ها را معرفی کرده است. در این معرفی افزون بر معرفی کتاب نمونه هایی

نیز کلیشه می شود. در پایان هر جلد فهرست الفبایی تنظیم شده و وعده تهیه فهرست فنی در یک جلد مستقل داده شده است.

• فهرست کتب خطی کتابخانه

سید محمد حجت گوهرمیری

سید جعفر حسینی اشکوری، چاپ اول، قم، مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۷۷، ۸۰ص، وزیری.

کتاب در بردارنده معرفی شصت عنوان نسخه خطی کتابخانه یاد شده است که اکثر آنها تقریرات درس آن مرحوم است. در این معرفی ها خصوصیات کتاب از قبیل فصول، موضوع و اهداء آورده شده و در مواردی مختصر از آغاز کتاب آورده شده است. نام کاتب، نوع خط، تاریخ کتابت، نوع عناوین، حواشی، اجازه، تملک و هرگونه امتیازی که در نسخه است، آورده شده است. شرح زندگی مرحوم حجت به قلم پدر مؤلف آورده شده است.

• فهرست نسخه های خطی کتابخانه مدرسه

آیه الله العظمی خویی

سید احمد حسینی، چاپ اول، قم، مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۵۰ص، وزیری.

در این کتاب ۱۷۵ نسخه خطی معرفی شده است. نویسنده روش مستداول خویش در معرفی نسخ خطی را که قبلاً یاد آور شدیم به کار گرفته است.

مؤلف در مواردی عکس آغاز یا پایان یک نسخه را آورده است.

• کتابشناسی توصیفی و موضوعی تعلیم و

تربیت در اسلام

بهر روز رفیعی، چاپ اول، تهران، انتشارات بین المللی الهدی، ۱۳۷۸، ۵۲۹ص، وزیری.

نویسنده در بخش توصیفی یکصد و سه کتاب فارسی و عربی در حوزه تعلیم و

تربیت را توصیف کرده است. این توصیف ها به گونه ای است که خواننده می تواند محتوا و دیدگاه و شخصیت علمی نویسنده را به دست آورد. پاره ای از توصیف ها بلند است و پاره ای دیگر گذرا و مختصر. در تعیین حدود توصیف ها محتوای کتاب نقش جدی داشته است.

در بخش کتابشناسی موضوعی ۱۲۹۷ اثر فهرست شده است که ۴۳۳ اثر فارسی، ۱۷۶۲ اثر عربی و ۱۰۲ اثر به زبان های اروپایی هست و شامل کتاب ها و مقالاتی می باشند که به طور کامل به مبحث تعلیم و تربیت می پردازند و کتب یا مقالاتی که به طور جزئی به موضوع پرداخته اند، مطرح نشده است.

• فهرست نسخه های خطی کتابخانه

عمومی امام هادی (ع)

سید احمد حسینی، چاپ اول، قم، مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۰۰ص، وزیری.

در این کتاب یکصد و ده نسخه خطی کتابخانه یاد شده معرفی شده است. مؤلف در بخش معرفی کتاب ها، کتاب هایی که در جاهای دیگر کتابشناسی شده است معرفی کتاب را به همان منابع ارجاع می دهد و در دیگر موارد به مقدار نیاز کتاب را معرفی می کند و آغاز و انجام نسخه را می آورد. نسخه ها را از نظر نوع خط، نام کامل کاتب، تاریخ کتابت، تصحیح و مقابله، نام مالکان و سجع مهرها و تاریخ تملک ها، مشخصات تزئینی، نوع جلد، شماره برگ، شماره سطر و طول و عرض نسخه معرفی می کند.

• فرهنگنامه فرقه های اسلامی

شریف یحیی الامین، مترجم: محمدرضا موحدی، چاپ اول، تهران، انتشارات باز، ۱۳۷۸، ۳۱۶ص، وزیری.

نام اصلی کتاب «معجم الفرق الاسلامیه»

است که آقای موحدی با ترجمه و افزوده‌های خود آن را منتشر کرده‌اند. در این اثر، حدود ۴۸۰ فرقه اسلامی معرفی شده و در همه این معرفی‌ها به منابع دست اول مراجعه کرده است. مترجم برخی از مذاهب و فرق از قلم افتاده را که نویسنده به دلیل عدم دسترسی بدان منابع به آنها اشاره نکرده است، آورده است؛ مانند فرق صوفیه. همچنین مترجم، نشانی دقیق مطالب کتاب را در انتهای هر فصل افزوده است و بدین ترتیب میان منابع محقق که در پاورقی آمده با مآخذ مترجم که در انتهای هر فصل آمده تفکیک شده است.

ترجمه و پژوهش این اثر، پایان‌نامه مترجم برای اخذ مدرک کارشناسی ارشد است.

شیخ فلسفه و کلام

• الحاشیه علی شروح الأشارات

الآقا حسین الخوانساری، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۷۶۸+۹۷۶ ص، وزیری.

کتاب در بردارنده حواشی آقا حسین خوانساری بر الأشارات والتنبیهاش شیخ ابوعلی سینا، حواشی خواجه نصیرالدین طوسی و شرح قطب الدین رازی بر شرح اشارات خواجه به نام المحاکمات و نیز حاشیه محقق شیرازی باغثوی بر اشارات و حواشی آقا جمال خوانساری است. در جلد اول، مقدمه محقق درباره اشارات و حواشی آن بویژه حاشیه آقا حسین خوانساری آمده است و سپس متن کتاب و آنگاه سه بحث جوهریت اجسام، جهات و نفس ارضی و سمایی آمده است. در جلد دوم وجود و علل آن، خلقت و ابداع، غایت و مبادی آن، تجرید و سعادت و بهجت مورد بحث قرار گرفته است.

• چیستی علم

آلن چالمرز، ترجمه زیباکلام. چاپ اول، تهران، سمت، ۱۳۷۸، ۲۱۷ ص، وزیری.

کتاب درآمدی است ساده و روزآمد به نظریات جدید علم‌شناسی فلسفی. مباحثی از قبیل استقرار گرای، مسأله استقراء، مسبقیت مشاهدات بر نظریه‌ها، ابطال‌گرایی، ابطال‌گرایی پیشرفته، محدودیت‌های ابطال‌گرایی؛ برنامه‌های پژوهشی، پارادایم‌های کوهن، معقول‌گرایی در مقابل نسبی‌گرایی، عینی‌گرایی، تبیینی عینی‌گرایانه از تغییر نظریه‌ها در فیزیک، واقع‌گرایی، ابزارگرایی و حقیقت و واقع‌گرایی غیر و اصف فصول عمده این کتاب را تشکیل می‌دهد.

مؤلف کوشیده است مباحث فنی و پراصطلاح این کتاب را تا مقدار توان ساده کند. مترجم نیز همین شیوه را در پیش گرفته است.

• علوم پایه نظریه‌بدهات

محمدتقی فعالی، چاپ اول، قم، دارالصادقین، زمستان ۷۸، ۳۰۹ ص، رقی.

گرایش به دانش ریشه در ژرفای وجود آدمی دارد و کنج‌کاوی لب بر لب هستی انسان نهاده است. این میل فطری همواره انسان را بر آن داشت تا با شناخت جهان قوانین آن را بررسد. ناگاه انسان گامی به عقب نهاد و از خود پرسید: شناخت، خود چیست؟ مرکبات شناخت انسان بر آستان چه بساطی سر می‌گذارند؟ آیا این بساط را ضمان صدق هست؟ در این جا مسأله بدیهیات پایه میدان نهاد.

اثبات امور بدیهی، هدف اصلی نوشتار حاضر است. پیش درآمد جایگاه علم و بدهات را وامی‌رسد، و «تحلیل حقیقت علم»، «اولین تقسیم بندی علم»، «تحلیل

تصور، تصدیق و حکم» و «تعریف و اثبات بدیهی و نقد اشکالات آن» به ترتیب موضوع فصل‌های یک تا چهارم است.

• انسان از مرگ تا برزخ

نعمت‌الله صالحی حاجی آبادی، چاپ اول، قم، مؤلف، ۱۳۷۸، ۳۲۴ ص، وزیری. کتاب در دو بخش و هیجده فصل تدوین شده است و بخش درباره مرگ است. در این بخش ویژگی‌های مرگ و ارواح در عالم برزخ بحث می‌شود. بخش دوم (برزخ) از تعریف برزخ آغاز می‌شود و پس از بحث درباره «سؤال قبر»، «فشار قبر»، «عذاب‌های برزخی مجرمان» به موضوعات زیر می‌پردازد:

پاداش‌های برزخی؛ نشویندن بدن‌ها؛ شنیدن اموات؛ ناراحتی اموات؛ صحبت کردن اموات؛ به کمال رسیدن اموات؛ اجتماع ارواح دز وادی السلام؛ بهشت و جهنم برزخی؛ انتقال جنازه‌ها. نویسنده در این کتاب بیشتر از آیات و روایات استفاده کرده و به شیوه روایی و نقلی بحث کرده است.

• قرآن و حدیث

• تناقض نما یا غیب نمون

محمدآمین احمدی، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۴۸۸ ص، وزیری. موضوعات اساسی این کتاب عبارتند از: چیستی معجزه؛ امکان وقوع معجزه؛ اثبات وقوع معجزه و وجه دلالت معجزه. چهار موضوع پیش گفته به ترتیب منطقی در چهار بخش کتاب از دو نگاه موافق و مخالف بازکاوی شده است. مفصل‌ترین بخش کتاب، بحث «اثبات وقوع معجزه» است. بخش پایانی کتاب، ترجمه دو مقاله است: یکی از «دیوید هیسوم» تحت عنوان «درباره معجزات» و دیگری از «کرس اسلوپک»

تحت عنوان «تفسیری جدید از مقاله درباره معجزات هیوم» می باشد. نویسنده در مدخل کتاب به رابطه اسلام و معجزه و همچنین تفکر غربی درباره معجزه و نگاه ماتریالیست ها به معجزه و تحقیقات علمی در مورد تجارب فراطبیعی و ... پرداخته است. این کتاب از آثار منتشره پژوهشکده فلسفه و کلام مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی است.

• مبانی کلامی اجتهاد

مهدی هادوی تهرانی، چاپ اول، قم، مؤسسه فرهنگی خانه خرد، ۱۳۷۷، ۴۱۰ص، وزیری.

نویسنده مبانی کلامی اجتهاد را بر پایه برداشت از قرآن به بحث کشیده است. وی نخست به مبانی صدور می پردازد و در آن مصون بودن قرآن از تحریف، مصون بودن وحی از خطا و عصمت پیامبر اکرم را بحث می کند. در ادامه مبانی دلالتی در برداشت از قرآن را بررسی می کند و در این راستا چهار مبنای مطرح را توضیح می دهد: معنای نهایی قرآن، زبان قرآن، معرفت به قرآن و ثبات و تغییر در احکام الهامی.

• معمای قرآنی

محمود جویباری، چاپ هشتم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۱۲۸ص، رقی،

کتاب برای مربیان و معلمان قرآن نوشته شده است و در مجموع ۱۱۴ معمای قرآنی در نظر گرفته شده است تا مربیان با بکارگیری آنها در آموزش قرآن به کودکان از توفیق بیشتری برخوردار گردند.

• الشیخ الطوسی مفسراً

خضیر جعفر، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۳۲۰ص، وزیری. نویسنده در آغاز، زندگی مرحوم شیخ

طوسی را نگاشته است. در فصل دوم روش تفسیری شیخ را تبیین کرده و در آن ضمن توصیف تبیان شیخ جنبه های عقلی جنبه های نقلی و بحث های لغوی تبیان را بررسی کرده است. وی بر این باور است که شیخ طوسی ضروری بودن معارف را قبول ندارد، تقلید در اصول دین را منکر است، بر اهمیت عقل و اعتبار آن باور دارد، در تفسیرش آراء تعدادی از مفسران را رد کرده است، از تفسیر قرآن به قرآن بهره می گیرد و در حوزه بیان احکام، اسباب نزول و در تبیین آیات به اخبار اعتماد دارد. در فصل سوم کتاب علوم قرآنی و عقاید و مباحث کلامی در تبیان مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

• قواعد وقف و ابتدا در قرائت قرآن کریم دکتر محمدکاظم شاکر، چاپ دوم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۲۱۶ص، وزیری.

کتاب در پانزده فصل، قواعد وقف و ابتدا در قرائت قرآن کریم را آموزش می دهد. این کتاب در شماره های گذشته معرفی شده است.

• سیمای صابران در قرآن

یوسف قرضاوی، ترجمه محمدعلی لسانی فشارکی، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۲۱۶ص، وزیری. کتاب پی گیر مبحث صبر و صابران در قرآن است که دارای شش فصل و سه پیوست است. شش فصل کتاب که اثر قلم نویسنده می باشد، مباحث: ماهیت و ضرورت صبر، زمینه های صبر، جایگاه صبر و صابران در قرآن، قهرمانان صبر، پشتوانه صبر و افتات صبر را دربر دارد و پیوست ها که از آن مترجم می باشد، شامل روش تحقیق موضوعی در قرآن، لیست آیات مربوط به صبر و یک تحقیق درباره داستان حضرت ایوب (ع) است. مترجم در پیوست نخست روش استنباطی

خود را از تفسیر المیزان بیان می کند و در این رابطه دوازده راهکار آورده است.

• کتابنامه بزرگ قرآن کریم

شیخ محمد حسن بکایی، چاپ اول، تهران، مرکز فرهنگی نشر قبله، ۱۳۷۸، ۳۱۵ص، وزیری.

کتاب حاضر ادامه معرفی آثار قرآنی است. در این جلد کتاب هایی که با حرف خ، د و ذ آغاز می شود، معرفی شده است و نویسنده در آغاز بحثی کوتاه درباره دعا آورده است.

• تأویل منازل من القرآن الکریم فی النبی وآله صلی الله علیهم

ابن الحُجّام، تحقیق: فارس تبریزیان الحسون، چاپ اول، قم، نشر الهادی، ۱۳۷۸، ۵۲۵ص.

ابن الحُجّام و ماهیار از عالمان و مفسران قرن چهارم هجری است که دست کم درباره قرآن و تفسیر و تأویل آیات آن چهار کتاب سامان داده است که اکنون هیچکدام از آنها در اختیار ما نیست. آنچه اکنون درباره آن سخن می گوئیم جمع و تدوین پراکنده یکی از آثار اوست با عنوان یاد شده. در این کتاب وی آیاتی را که به پیامبر (ص) و یا امامان (ع) تأویل شده است. گرد آورده است. مسأله تأویل در کنار تفسیر آیات الهی از موضوعات معرکه آراء مفسران است، تأویل و چگونگی و چرایی آن از همان روزگاران نخست مورد توجه بوده است. عنوان تأویل در متن روایات نبوی و امامان (ع) نیز آمده است، و چون این روایات باعث بحث های بسیاری درباره تأویل شده است و به تعبیری «تأویل» خود مبتلا به تأویل های بسیار شده است. به هر حال این کتاب نمونه ای است از روایات تفسیری. آقای حسون افزون بر جمع و تدوین روایات بر اساس منابع بسیار (خطی و چاپی) کوشیده اند با سنجیدن نقل های مختلف و ارزیابی متون احادیث

بیج فقه و حقوق

• نظرات قانونی شورای نگهبان

محمد رضا بندرجی، چاپ اول، قزوین، انتشارات بحر العلوم، ۱۳۷۸، ۱۹۲ ص، جیبی.

نویسنده مجموعه نظرات قانونی شورای نگهبان را از آغاز تأسیس شورای نگهبان تا تاریخ ۷۶/۳/۱ گردآوری کرده و در پاورقی به بعضی از مواد و اصولی که مورد استناد شورای نگهبان قرار گرفته است، اشاره می کند.

• درآمدی بر عرف

سید علی جبار گلباغی ماسوله، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۳۰۴ ص، وزیری.

عرف و عادت از مقوله های پر کاربرد در فقه اسلامی و استنباط احکام است و دست کم در شناخت و تعیین مصادیق احکام و فتاوی عرف نقش اول را بازی می کند. تبیین مفهوم عرف و عادت در راستای کمک به مباحث فقهی، همواره مورد توجه بوده است. مؤلف در گفتار نخست به تعریف عرف و عادت می پردازد. در گفتار دوم مبانی و منابع عرف را مورد بررسی قرار داده است. در گفتار سوم به مقوله عرفی شدن فقه پرداخته و درستی و نادرستی این نظریه را بررسی کرده است. در گفتار چهارم مکاتب عرفی و حقوق عرفی را مورد کنکاش قرار داده است. گفتار پنجم به گونه های عرف و عادت می پردازد. جایگاه و کاربرد عرف مبحث ششم کتاب است و حجیت عرف آخرین گفتار کتاب را تشکیل می دهد.

• حکمت حکومت فقیه

حسن ممدوحی، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۲۲۸ ص، وزیری.

کتاب حاضر، تحقیقی است درباره مبانی دینی حکومت فقیه و ضرورت تشکیل آن در

و استاد آنها بر نقلی مطمئن، درست و یا نزدیک به متن اصلی دست یابند. تفسیر ماهیار به لحاظ چگونگی نقل ها و محتوای آن مورد گفتگو است که پرداختن به آن فرصتی دیگر می طلبد.

• تفسیر القرآن الکریم

لأبی حمزة بن ثابت بن دینار الثمالی (۱۴۸م) اعاد جمعه و تألیفه: عبدالرزاق محمد حسین حرزالدین، چاپ اول، قم، نشر الهادی، ۱۴۲۰، ۴۷۷ ص.

ابو حمزه ثمالی از محدثان، عارفان و مفسران بزرگ شیعی و از اصحاب و شاگردان برجسته و ارجمند امام چهارم (ع) است که صادقین (ع) را نیز درك کرده است. با توجه به اینکه بر اساس نقل های وی از مشایخ حدیث به احتمال قوی سالزادش باید بین ۳۰-۴۰ هجری باشد باید او را از مفسران دوره تابعی بر شمرد. تفسیر وی بی گمان تا قسرن های ۵ و ۶ باقی بوده است و این نکته در مقدمه کتاب به روشنی نشان داده شده است. آقای حرزالدین به جمع و تدوین پراکنده های تفسیر وی در منابع و مصادر همت گماشته و تفسیر وی را بواقع بازسازی کرده است. مقدمه آقای حرزالدین عالمانه و پرنکته است و تلاشش مشکور و ارجمند باید یاد کنم که بلحاظ نبود متون تفسیری شیعی قسرن های آغازین و بی توجهی تاریخ نگارانه تفسیر اهل سنت از سر عناد و گاه ناآگاهی و شیعی از سر بی توجهی تاریخ تفسیر شیعه در آن روزگاران مکتوم و شیعه از این جهت مثل بسیاری جهات دیگر مظلوم است. کسارهایی از این دست می تواند بن مایه های پژوهش در تاریخ فرهنگ شیعی را در بعد تفسیری روشن سازد.

جامعه اسلامی، که به مسائل و شبهات مطرح شده در این خصوص نیز می پردازد.

فصل اول کتاب به تعریف و اصول دین می پردازد و فصل دوم عهده دار بیان مفهوم ولایت در فقه است. فصل سوم کتاب، حکومت دینی را بررسی می کند و ضرورت تشکیل حکومت دینی، موضوع فصل چهارم کتاب است. مؤلف در پنجمین فصل کتاب، سابقه تاریخی ولایت فقیه را مرور کرده است و در آنجا اقوال بسیاری از علمای گذشته و معاصر را درباره ولایت فقیه یادآور می شود.

فصل پایانی کتاب، پاسخگویی به شبهات و مسائلی که پیرامون ولایت فقیه مطرح است، بر عهده دارد و در پایان به این موضوع می پردازد که آیا ولایت فقیه در شمار بحث های فقهی است یا کلامی؟

• مجلس ششم- امام، مشارکت مردمی

و انتخاب اصلح

حمید رسائی، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۱۶۷ ص، رقعی.

مجموعه حاضر، تلاشی است بر اساس سخنان حکیمانه امام خمینی. در بخش شرایط کاندیدای اصلح، نظرات آن عزیز راحل (ره) بر روایات عرضه گردیده و در کنار آن به سخنانی از مقام معظم رهبری نیز اشاره شده است. همچنین به خاطراتی از شهید مدرس نیز استشهدا شده است. در بخش پایانی کتاب، دو ضمیمه وجود دارد: ۱. قوه مقننه در قانون اساسی؛ ۲. بخشی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی.

عنوان بخش اول کتاب «حماسه حضور» است که شامل مقایسه مجالس ایران و اهمیت مشارکت مردم در انتخابات است. بخش دوم کتاب با عنوان «انتخاب احسن» شرایط کاندیدای اصلح را بررسی می کند. به اعتقاد نویسنده، نماینده اصلح باید

وفادار به اسلام، جمهوری اسلامی و قانون اساسی و وفادار به ولایت مطلقه فقیه باشد. این کتاب به همت روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم تهیه و تدوین شده است.

• **مآخذشناسی حقوق جزا و جرم‌شناسی**

موسی رسایی ساروی، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۵۶۸ ص، وزیری.

مطالعه دقیق در تاریخ تحول و وضعیت کنونی حقوق جزا و جرم‌شناسی، لازمه تحلیل محققانه و ارزیابی واقع‌بینانه از آینده حقوق جزا و جرم‌شناسی است. از راه‌های نیل به هدف فوق، دسترسی به «مآخذشناسی» آثار نگارش یافته در این باره است.

«مآخذشناسی حقوق جزا و جرم‌شناسی» جهت راهنمایی و تسریع در دست‌یابی به مطالعات دقیق در این موضوع تدوین شده است.

تخصصی بودن، تقسیم و ترتیب منطقی و علمی موضوعات، تقسیم‌بندی عناوین و مطالب کتاب و شمول زبانی و زمانی، از ویژگی‌های کتاب حاضر است. عناوین بخش‌های چهارگانه کتاب عبارتند از:

حقوق جزای عرفی؛ ۲. حقوق جزای اسلام؛ ۳. جرم‌شناسی؛ ۴. حقوق سایر کشورها.

• **حکم ثانوی در تشریح اسلامی**

علی اکبر کلانتری، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۴۰۸ ص، وزیری.

مباحث این کتاب مشتمل بر دو بخش و هر بخش دارای چندین فصل است. در بخش نخست به کلیاتی درباره احکام ثانوی، مانند بررسی سیر تاریخی بحث، حقیقت و جایگاه حکم ثانوی در تقسیمات شرعی و... می‌پردازد. در بخش دوم کتاب، آنچه را که به نام عناوین ثانویه مشهور است، مانند حفظ نظام، عسر و حرج، ضرر، اضطرار، اکراه، تقیه و... بررسی می‌شود.

از دیگر مباحث بخش اول کتاب، نسبت میان ادله ثانوی و ادله احکام اولی، نسخ حکم حکومتی و معیار شناخت حکم اولی و حکم ثانوی است. در بخش دوم کتاب، اهتمام و توجه مؤلف، بیشتر به سوی عناوین ثانویه‌ای است که در ابواب مختلف فقه و در ابعاد گوناگون زندگی کاربرد دارد؛ مانند عنوان‌های حفظ نظام، نفی ضرر و نفی حرج.

• **مکتب و نظام اقتصادی اسلام**

مهدی هادوی تهرانی، چاپ اول، قم، مؤسسه فرهنگی خانه خرد، ۱۳۷۸، ۲۲۴ ص، وزیری.

کتاب حاضر می‌کوشد تا با به کارگیری نظریه اندیشه مدون در اسلام، مکتب و نظام اقتصادی اسلام را عرضه کند و تفاوت‌ها یا تشابه‌های آن را به سایر مکاتب و نظام‌های اقتصادی بنمایاند.

بخش اول کتاب، معرفی نظریه مزبور و ارائه مفاهیم مقدماتی، مانند فلسفه اقتصادی، مکتب اقتصادی و نظام اقتصادی، اختصاص دارد. در بخش دوم اهداف مکتب اقتصادی اسلام، توضیح داده شده و مباحثی مانند عدالت اقتصادی، قدرت اقتصادی و رشد اقتصادی به تفصیل بیان شده است. در بخش سوم مبانی مکتب اقتصادی اسلام، مانند مالکیت و ارزش، مالکیت و آزادی اقتصادی مورد بررسی قرار گرفته است. بخش چهارم به بیان نظام اقتصادی اسلام بر اساس مکتب آن پرداخته است. در این قسمت نهادهای اقتصادی نظام، مانند نهادهای دولتی و غیردولتی، نهادهای اجرایی و غیراجرایی و رابطه این نهادها مورد کاوش قرار گرفته است.

• **قرض الحسنه**

محمد حسین ابراهیمی، چاپ سوم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۱۲۰ ص، رقیعی. قبلاً معرفی شده است.

• **سیاست‌های پولی در بانکداری بدون ربا**

سعید فراهانی فرد، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۲۷۸ ص، وزیری.

به گفته نویسنده، این نوشتار از اولین آثار در بررسی فقهی «سیاست‌های پولی در بانکداری بدون ربا» است. نویسنده از بین فعالیت‌های بانک مرکزی، به لحاظ اهمیت بحث سیاست‌های پولی و ابزارهای آن، این مسأله را محور بحث خود قرار داده است.

فصل اول، بررسی ادبیات «سیاست‌های پولی در بانکداری بدون ربا» است. فصل دوم ابزارهای سیاست پولی را بررسی می‌کند و در فصل سوم، اهداف این سیاست نقد و بررسی می‌شود. در فصل چهارم مبانی فقهی ابزارهای سیاست پولی را به بحث می‌گذارد و در فصل پنجم ابزارهای پولی را از منظر فقه می‌نگرد. بررسی ابزارهای جایگزین در نظام بانکی غیر ربوی، موضوع فصل ۶ است و آخرین فصل کتاب به سیاست پولی و ابزارهای آن در عمل اختصاص یافته است.

• **حکومت اسلامی در کوثر زلال اندیشه**

امام خمینی (ره)

جمعی از نویسندگان، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۲۴۶ ص، رقیعی.

این کتاب که از سری مجموعه «کتاب‌های مجله حوزه» است. جستارهایی است در باب: مرجعیت، ولایت مطلقه فقیه و مصلحت نظام از دیدگاه امام خمینی. بخش اول کتاب (امام و مرجعیت) از خدمات مرجعیت آغاز شده و تا اصلاح بیت و مرجعیت و رهبری ادامه می‌یابد. بخش دوم کتاب که درباره ولایت مطلقه فقیه است به این موضوعات می‌پردازد: قرائت‌های مختلف از ولایت فقیه،

ولایت فقیه و قانون اساسی، ولی فقیه و دخالت در زندگی خصوصی مردم و ... در بخش سوم کتاب که به مصلحت نظام از دیدگاه امام خمینی اختصاص دارد جایگاه فقهی مصلحت و حکم ثانوی بررسی می شود. در این بخش حدود و وظایف مجمع تشخیص مصلحت، به بحث گذاشته می شود.

• حقوق قراردادهای بین المللی در اسلام

عباسعلی عظیمی شوشتری، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۳۶۸ص، وزیری. یکی از موضوعات حقوقی قابل توجه در عرصه بین الملل، چگونگی عقد قراردادهای بین المللی و حقوق و لوازم مربوط به آنها است. گرچه در رشته حقوق بین الملل تا حدود زیادی به زوایای بحث پرداخته شده است، در فقه اسلامی کتاب مستقلی در این زمینه تدوین نشده است. تحقیق حاضر با استمداد از کتاب و سنت و با رویکردی نو به تاریخ و فقه اسلامی، استمداد از سیره پیامبر (ص) و حکومت های نخستین اسلامی به تبیین حقوق معاهدات بین المللی از دیدگاه اسلام پرداخته است. این تحقیق علاوه بر تثبیت غنای فرهنگ و فقه اسلامی در این زمینه به سؤالات نوین مطرح شده در این عرصه، پاسخ هایی داده است.

«شناخت ابهام»، «مکاتب تفسیری»، «حکمی و موضوعی بودن مسأله تفسیر قرارداد»، «اصل اثر دار بودن اجرای قرارداد»، «نقش عرف، قانون و حسن نیت بر تفسیر قرارداد»، «رهنموده های در حل تعارض» از مباحث کتاب است.

بیخ اخلاق و تعلیم و تربیت

• حضور قلب در نماز

علی اصغر عزیزی تهرانی، چاپ سوم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۲۰۰ص، رقعی. نویسنده در چهار فصل و یک ضمیمه مباحث مرتبط با حضور قلب در نماز را بررسی کرده است. در فصل اول به اهمیت آن پرداخته در فصل دوم عوامل حواسپرتی را تبیین کرده. در فصل سوم عوامل حضور قلب را بیان می کند. در فصل چهارم چند پرسش و پاسخ آن مطرح شده است. بخش ضمیمه درباره علل ترك نماز و شیوه درمان این بیماری است.

• سجاده عشق

نعمت الله صالحی حاجی آبادی، چاپ اول، قم، مؤلف، ۱۳۷۷، ۱۷۶ص، رقعی. کتاب حاضر می کوشد تا نماز را به «عاشقان عشق به معبود» معرفی نماید. نویسنده در سرتاسر کتاب از آیات و روایات سود جسته است.

بخشی از کتاب درباره نماز در شریعت های پیشین است. سپس «حق نماز» و «نماز و سیله بیان عشق» را مطرح می کند.

بخش دیگر کتاب حکایاتی از عارفان درباره نماز است، همچنین داستان هایی از اهل دل و معرفت می آورد. در بخش دیگر از کتاب اهمیت و ارزش نماز را از دیدگاه امامان معصوم (ع) بیان می کند و در پایان به «علت تشریح نماز جماعت» می پردازد.

• قیامت نزدیک است

علی شیرازی، چاپ چهارم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۱۰۴ص، رقعی.

نویسنده پس از مقدمه درباره چگونگی حضور در قیامت و سپیده دم قیامت، نامه اعمال، ظهور صحنه های عمل، آگاهان بی عمل، دادگاه عدل الهی، شهادت شاهدان، عذرخواهی بی ثمر، شفاعت،

گفتگوی بهشتیان و دوزخیان، کیفر من چه خواهد بود، دورنمایی از عذاب های روز رستاخیز، توبه و رستگاری، و در آستانه بهشت، توضیح می دهد. نویسنده برای توضیح نکات خود، بیشتر بر روایات و آیات تأکید دارد.

• عشق برتر

جواد محدثی، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۹۶ص، رقعی. موضوع کتاب، راه های ایجاد محبت اهل بیت (ع) در کودکان و نوجوانان است. نویسنده پس از بیان جایگاه محبت در دین و حقوق اهل بیت (ع) به راه های ایجاد محبت می پردازد. در این باره، مؤلف هیجده راهکار را توصیه می کند که از جمله آنها «ارزش جلوه دادن محبت اهل بیت (ع)» و «ذکر فضایل و فرهنگ و تعالیم اهل بیت (ع)» و «گره زدن خوشی های زندگی به حیات ائمه (ع)» و «معرفی کتاب و مقاله و شعر» و «قصه های دلدادگان» و «تشکل های مبتنی» است. در پایان چند نکته تکمیلی را می افزاید که عبارتند از:

۱. پیوند محبت با عمل؛
۲. نشانه های محبت؛
۳. پرهیز از غلو.

• الهی نامه

حسن زاده آملی، چاپ هشتم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۵۶ص، رقعی. این کتاب قبلاً معرفی شده است.

بیخ تاریخ و شح حال

• موسوعة الامام الجواد (ع)

اللجنة العلمیة فی مؤسسه ولی العصر للدراسات الاسلامیة، قم، مؤسسه ولی عصر، ۶۰۰+۷۳۸ص. پژوهشی است گسترده درباره زندگانی امام جواد (ع) و نیز احادیث منقول از آن بزرگوار که فاضلانی در مؤسسه

معرفی های گزارش

ولی عصر (عج) با اشرف حضرت آیه الله خزنعلی به پژوهش، جمع و تدوین آن پرداخته اند. بخش عظیمی از جلد اول به شرح حال و گزارش و منبع فرهنگی اجتماعی و سیاسی آن بزرگوار پرداخته است. در باب اول مولد امام (ع) و سالزاد وی گزارش شده است و در باب دوم نام‌های مبارک آن حضرت. در باب سوم از نزدیکان امام (ع) سخن رفته است و در باب چهارم از سن آن حضرت و مدت امامتش بخش دوم. کتاب با ابوابی چند عهده دار بحث درباره امامت، فضائل، مناقب و علائم امامت و کرامات معجزات امام (ع) است. در همین بخش از زیارت امام و چگونگی آن و فضیلت زیارت وی بحث شده است. سیره اجتماعی امام و موضوع وی در برابر حاکمان روزگار از بحث‌های دیگر این بخش است. در بخشی دیگر از کتاب مؤلفان راویانی را که امام مدح کرده اند، نام برده اند. آنگاه و پس از آنچه که کلمات و احادیث امام (ع) است در اصول و فروع و براساس ابواب مجامع حدیثی متداول، روایات، غالباً به منابع متعددی ارجاع شده و گاه توضیحاتی درباره نقل‌های مختلف ارائه شده و چگونگی نسخه نقل‌های گونه‌گون یاد شده است.

• میرزا جواد آقا ملکی، مردی از ملکوت

احمد لقمانی، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۱۵۲ ص، رقعی.

کتاب حاضر از مجموعه «دیدار با ابرار» است. فصل‌های اول و دوم کتاب به حیات علمی و شخصی مرحوم میرزا جواد آقا ملکی تبریزی اختصاص دارد. فصل دوم با عنوان «در بارگاه عشق» حکایات و کراماتی از میرزا نقل می‌شود. فصل چهارم کتاب (گنجینه‌های نور) به بررسی و معرفی آثار مرحوم میرزا جواد

آقا اختصاص دارد. فصل پنجم کتاب، نگاهی است به برخی از بزرگ‌ترین شاگردان آن مرحوم. فصل ششم کتاب (بر منبر دل‌ها) برخی از دستورالعمل‌ها و برنامه اعمال ماه‌های قمری را از قول و نوشته مرحوم میرزا جواد آقا نقل شده است. فصل پایانی کتاب با عنوان «تکبیر پرواز» به ارتحال آن عارف بزرگ اختصاص دارد و نویسنده در انتهای کتاب، کتابنامه‌ای را افزوده است.

• برگی در نسیم

غلامرضا آبروی، چاپ اول، مرکز تحقیقات جانبازان، ۱۳۷۸، ۱۱۲ ص، رقعی.

کتاب یکی از مجموعه‌های داستانی مؤسسه یاد شده است که به تاریخ شخصیت‌های صدر اسلام می‌پردازد. در این کتاب زندگی معاذ بن عمرو بن جموح، عمرو بن معاذ، جندب بن مکیت، نسیم، عبدالله پسر نسیم، سعد بن معاذ، علقمة بن قیس و جندب بن عبدالله در شکل داستان به تصویر کشیده شده است.

• قاصدک خونین

غلامرضا آبروی، چاپ اول، قم، مرکز تحقیقات اسلامی جانبازان، ۱۳۷۸، ۱۲۴ ص، رقعی.

کتاب پردازش داستانی از زندگی چند تن از جانبازان صدر اسلام از قبیل سهل و عبدالله فرزندان رافع، ابودجانه، حبیب بن زید، مسلم مجاشعی، عثمان بن حنیف، حکیم بن جبلة و بشر بن عسوس است.

• تاریخ تحولات سیاسی، اجتماعی،

اقتصادی-فرهنگی در دوره صفاریان و علویان پروین ترکمن آذر و صالح پرگاری، چاپ اول، تهران، سمت، ۱۳۷۸، ۱۵۷ ص، وزیری.

در این کتاب نویسندگان تلاش کرده‌اند «ضمن بحث از اوضاع جغرافیایی،

سیاسی، مذهبی سیستان، چگونگی حرکت و مبارزه سیستانیان علیه دستگاه خلافت بازگو شود و نقش و جایگاه یعقوب لیث صفاری در تاریخ ایران و استقلال ایران زمین مشخص گردد».

کتاب دارای دو بخش است: در بخش اول تاریخ ایران در دوره صفاریان مورد بررسی قرار گرفته است. مباحثی از قبیل سابقه تاریخی سیستان، ظهور و شکل‌گیری قدرت نظامی و سیاسی یعقوب، توسعه قدرت نظامی و سیاسی یعقوب، روابط یعقوب با خلفای عباسی، ایران در دوران حاکمیت یعقوب، حکومت صفاریان بعد از یعقوب لیث و نقش صفاریان در فرهنگ و آبادانی فصول این بخش را تشکیل می‌دهند. در بخش دوم که تاریخ ایران در دوره علویان مطرح شده است، اوضاع سیاسی طبرستان قبل از نهضت علویان و چگونگی شکل‌گیری نهضت مورد بحث قرار گرفته است.

• امام خمینی در چشم انداز یاران

جمعی از نویسندگان، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۳۴۳ ص، وزیری.

مقالات کتاب حاضر، مصاحبه‌های «مجله حوزه» با ۲۲ تن از یاران و نزدیکان امام خمینی (ره) است. مصاحبه‌شوندگان، عبارتند از آیات و حجج اسلام: سید مصطفی خوانساری، سید رضا بهاء‌الدینی، محمد فاضل لنکرانی، سید عزالدین زنجانی، میرزا حسین نوری، سید عبدالکریم موسوی اردبیلی، محمد یزدی، جعفر سبحانی، یوسف صانعی، ابراهیم امینی، غلامرضا رضوانی، محمد هادی معرفت، حسین مظاهری، بنی فضل، احمد آذری قمی، توسلی، عباسعلی عمید زنجانی، سید هاشم رسولی محلاتی، سید محمد موسوی

خوئینی ها، اسدالله بیات و میرحسین موسوی.

این مصاحبه ها پیش تر در شماره های ۳۲، ۳۷-۳۸، ۴۵ و ۴۹ مجله حوزه به چاپ رسیده اند و در کتاب حاضر یک جا و با یک مقدمه کوتاه منتشر شده اند. موضوع مصاحبه ها، اندیشه، سیاست، اخلاق، روش و منش و کارنامه درخشان حضرت امام خمینی (ره) است.

• رسالت خواص

سید احمد خاتمی، چاپ نهم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۱۴۴ ص، رقی.

این کتاب، شرح بیانات مقام معظم رهبری در جمع فرماندهان لشکر ۲۷ حضرت رسول (ص) است. این اثر قبلاً معرفی شده است.

• جزیره خضراء افسانه یا واقعیت

ابوالفضل طریقه دار، چاپ پنجم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۲۳۷ ص، وزیری.

این کتاب به بررسی جریان جزیره خضراء پرداخته است. کتاب قبلاً معرفی شده است.

• تاریخ صدر اسلام

دکتر غلامحسین زرگری نژاد، چاپ اول، تهران، سمت، ۱۳۷۸، ۶۷۷ ص، وزیری.

کتاب حاضر برای دانشجویان رشته تاریخ در مقطع کارشناسی به عنوان منبع اصلی درس تاریخ صدر اسلام، تدوین شده است.

کتاب، در پنج بخش سامان یافته است: در بخش نخست، ویژگی های جغرافیایی و مشخصات طبیعی، انسانی و اجتماعی شبه جزیره عربی بررسی شده است. بخش دوم کتاب، زندگی پیامبر اسلام را از تولد تا بعثت بررسی می کند و بخش سوم کتاب به تاریخ اسلام در دوره مکی

اختصاص یافته است.

چهارمین بخش کتاب اسلام را در دوره مدنی، از هجرت تا غزوه خندق مطالعه می کند و آخرین بخش کتاب درباره بزرگان یهود در مکه است. این بخش در نه فصل تدوین شده است و فصل پایانی به مسأله رحلت پیامبر و جانشینی حضرت علی می پردازد.

• زندگی و مرگ جهان پهلوان تختی

در آینه استاد

سید عباس فاطمی، چاپ اول، تهران، انتشارات جهان کتاب، ۱۳۷۷، ۲۷۰ ص، رقی.

در این تحقیق با استفاده از منابع ساواک و دیگر آثار منتشره، اطلاعات جامعی از زندگی، مبارزات ورزشی و سیاسی مرحوم تختی گرد آمده است. همچنین نویسنده کوشیده است از تأثیرات مرگ تختی بر نهضت ملی ایران و انقلاب اسلامی پرده بردارد.

پس از زندگینامه و بیان حوادث پس از مرگ تختی، تصاویر و اسنادی که مربوط به تختی می شود، آمده است. نزدیک به نیمی از کتاب را همین تصاویر تشکیل می دهد. در پایان چندین عکس از مرحوم تختی به کتاب افزوده شده است.

نویسنده در مقدمه کتاب، یادآور می شود: «از آنجا که تختی یک ورزشکار بود، می تواند الگوی راستین و ارزشمندی برای همه ورزشکاران باشد؛ بخصوص در دوره ای که مادیت در ورزش، بسیاری از ارزش های پهلوانی و جوانمردی را تحت الشعاع قرار داده است.»

• حضور نوین اسلام در اروپای غربی

توماس گرهم و جرج لیتمن، چاپ اول، تهران، انتشارات بین المللی هدی، ۱۳۷۸، ۳۶۲ ص، وزیری.

کتاب حاضر، حاصل برگزاری یک سمینار

علمی است که گروهی از دانشمندان در آن تلاش کرده اند که با روش علمی، وضعیت و نحوه حضور مسلمانان را در کشورهای گوناگون اروپای غربی مورد بحث و بررسی قرار دهند.

موضوعات مهم در این مجموعه عبارتند از: «پایه گذاری اسلام در کشورهای مختلف»، «مهاجرت و تحولات در زمینه مذهب» و «روش تفکرانی که مسلمانان شدند». در هر یک از این موضوعات چندین مقاله از نویسندگان انگلیسی، آلمانی، هلندی، فرانسوی، بلژیکی و سوئدی قرار گرفته است. در برخی از این مقالات، دیدگاه های منفی و نامقبولی درباره اسلام ارائه شده که در مقدمه به آنها اشاره شده است. مترجم این کتاب، آقای محمد قالیباف خراسانی است و مرکز مطالعات فرهنگی- بین المللی، به نشر آن اقدام کرده است.

• تمدن اسلامی در اندیشه سیاسی امام خمینی

جمعی از نویسندگان، چاپ اول، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۷۷، ۱۶۴ ص، رقی.

مقالات این مجموعه، مقالات و سخنرانی های کنفرانس «تمدن اسلامی در اندیشه سیاسی حضرت امام خمینی» است که از سوی معاونت سیاسی نیروی دریایی سپاه و دانشکده علوم و فنون این نیرو برگزار شد.

در این مجموعه پس از درج پیام های رئیس جمهوری و فرماندهی سپاه، مقالات زیر آمده است: پیوند قلب ها در ارتباط امام و امت زمینه ساز تعالی تمدن اسلامی؛ مفهوم و مشخصات تمدن اسلامی در اندیشه امام خمینی؛ تمدن اسلامی، سنت گرایی یا نوگرایی؛ تکرر گرایی سیاسی در جهان معاصر و جایگاه تمدن اسلامی؛ بیداری امت اسلامی، عوامل و موانع؛ نقش ولایت

فقیه در توسعه تمدن اسلامی؛ گسترش و نوسازی تمدن اسلامی و عوامل و موانع؛ عقل در تمدن اسلامی و ...

• به تماشای باغ جان

احمد محبوب، چاپ اول، قم، مرکز تحقیقات اسلامی جانبازان، ۱۳۷۸، ۹۶ ص، رقیعی.

کتاب بازخوانی داستان معاذ بن عمرو از اصحاب پیامبر (ص) است که در شکل رمان بازگویی شده است.

• تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام

محمود رجیبی و همکاران، چاپ اول، تهران، سمت، ۱۳۷۸، ۲۳۱ ص، وزیری. کتاب به چگونگی و تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام می‌پردازد. در فصل نخست کتاب روند دانش در اسلام پی‌گیری شده است. در فصل دوم کتاب دیدگاه‌های اجتماعی ابونصر فارابی مورد بررسی قرار گرفته است. هویت جامعه، علل تمایز جوامع، ارگانیک‌ساز اجتماعی، آسیب‌شناسی اجتماعی، جامعه فاضله و ارکان آن و وظایف هر کدام از ارکان و نیز جامعه غیر فاضله و انواع آن مباحث این فصل است. در فصل دوم به دیدگاه‌های اجتماعی اخوان الصفا پرداخته شده است و بحث فرد و اجتماع، قشریندی اجتماعی، فرهنگ، حکومت و سیاست، مدینه فاضله و دین شریعت از جمله مباحث این بخش است. در فصل چهارم دیدگاه‌های اجتماعی ابوریحان را به بحث کشیده است. توسعه فرهنگی، قشریندی اجتماعی و دین‌شناسی از مهم‌ترین بحث‌های این فصل است. در فصل پنجم دیدگاه‌های اجتماعی خواجه نصیرالدین بحث شده است. علم مدنی، تعاون، قشریندی اجتماعی، کنترل اجتماعی و انواع جوامع از جمله مباحث این فصل است.

در فصل ششم نظریه‌های اجتماعی ابن خلدون بررسی شده است و از جمله

مباحث آن عوامل مؤثر در پیدایش اندیشه اجتماعی ابن خلدون، نظریه عصبیت، نظریه قشریندی و مفهوم جاه و تطورگرایی دورانی و فلسفه تاریخ ابن خلدون است.

• بزرگداشت‌ها در اسلام

سید جعفر مرتضی‌عاملی، چاپ سوم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۱۹۲ ص، رقیعی.

کتاب حاضر، ویرایش دوم است و قبلاً معرفی شده است.

• سماء المقال فی علم الرجال

ابوالهدی الکلباسی (۱۳۵۶م) تحقیق: السید محمد الحسینی القزوی، چاپ اول، قم، مؤسسه ولی‌العصر للدراسات الاسلامیه، ۵۵۲+۶۷۲ ص.

«سما المقال» در دانش رجال و پژوهش درباره مسائل و مباحث آن بی‌گمان اگر بی‌نظیر نباشد، کم‌نظیر است. کتاب در چهار رکن که هر رکنی مشتمل بر چند مقصد است به قلم آمده است. در رکن اول از منابع و مصادر رجال بحث شده است، و در ضمن آن به کتاب‌های رجالی اصلی و مؤلفان آنها و حد و حدود ارزش داورهای آنها پرداخته است. وی بحث را از این غضائری شروع کرده و درباره کتاب‌های رجالی شیخ طوسی، ابوعمر کشی، نجاشی، علامه حلی و ابن داود به تفصیل سخن گفته است. رکن دوم ویژه بحث از مشترکات در رجال است که در ضمن آن از ابویصیر، علی بن حمزه، محمد بن اسماعیل و ... بحث کرده است.

بحث از سکونی از راویان مشهور به عامی بودن که در منابع و مصادر بسیار روایت دارد و چگونگی وی در نقل و مذهب وی، عمار سبابی، عمر بن حنظله از جمله بحث‌های سماء المقال است. عناوین رجالی که در شناخت رجال مؤثر

است مانند «أسند عته»، «تبری»، «ثقه»، در بخش‌های دیگر به بحث نهاده شده است، رکن چهارم کتاب ویژه قواعد مهم رجالی و نیز اصطلاحات رجالی است مانند «اصحاب اجماع» و عناوینی چون صحیح، موثق، حسن، قوی و ... در تحقیق کتاب که تحقیقی است خوب و شایان تقدیر، تمام نقل‌ها مصدربابی شده و متن کتاب بر اساس خط مؤلف بازخوانی شده است.

• بی ادبیات

• بوسه بر خاک بی‌حیدر

علی ابوالحسن (منذر)، چاپ اول، تهران، نشر بدعت، ۱۳۷۸.

کتاب پژوهشی است در «ایمان و آرمان فردوسی و پرتوگیری شاهنامه از قرآن و احادیث معصومین (ع) همراه با نقد نظریات و آرای برخی از شاهنامه‌پژوهان معاصر» کتاب در چهارده بخش به قلم آمده است. مؤلف در بخش اول از منابع و مآخذ کهن زندگی پرمآجرای استاد طوس و چگونگی آنها سخن گفته و بر پایه آن مآخذ گزارشی از زندگانی فردوسی را به دست داده است. در بخش دوم و با عنوان «اسلام ستای و نه اسلام ستیز» چگونگی و چرایی وارونه‌نگری به فردوسی و تحریف فکر و آرمان و آموزه‌های شاهنامه او را گسترده و مستند تحلیل و گزارش کرده است. در بخش سوم با عنوان زیبایی «گل از چهره مهتاب فرو شویم» به نقد سخن برخی از معاصران پرداخته که کوشیده‌اند از فردوسی عنصری، اسلام ستیز بسازند. بخش چهارم ویژه قرائن گوناگونی است که نشان می‌دهد فردوسی مؤمنی است استواراندیش و سیراب شده از فرهنگ اسلامی. بخش‌های بعدی به درون‌شناسی و محتوا پرداخته و آن را از

رمانتیسیم، دوران طبیعت گرایی و مکاتب ناتورالیسم و روزگار تمثیل گرایی و یا سمبولیسم را مورد پژوهش قرار داده اند. دیدگاه‌ها و روش‌های ادیبان مهمی از قبیل لامارتی، موسه، نروال، بودلر، فلویبر، پارناس، زولا، مویاسان، لافورک، کلودل و چندین ادیب و هنرمند پرآوازه آن روزگار تبیین شده است. ویژگی‌های مکاتب ادبی تبیین گشته است و تلاش‌های صاحبان و طرفداران هر کدام از مکاتب ادبی قرن نوزدهم مورد توجه قرار گرفته است.

• تاریخ ادبیات فرانسه قرن بیستم

پیر برونل، ترجمه خطاط و قویمی، چاپ اول، تهران، سمت، ۱۳۷۸، ۴۱۲ ص، وزیری.

این کتاب جلد پنجم از مجموعه «تاریخ ادبیات فرانسه» است که براساس آخرین چاپ آن ترجمه شده است. نویسنده در سه قسمت یعنی ادبیات عصر طلایی، ادبیات بین دو جنگ جهانی و ادبیات پس از سال ۱۹۳۹ را با بررسی ادبیات تئاتری، رمان و شعر مورد بحث قرار می‌دهد. در هر بخش مکتب‌های گوناگون و نویسندگان مشهور و آثار ارزنده در آن مکتب را بررسی می‌کند. در مواردی گونه‌های ادبی حاشیه‌ای را از قبیل رمان پلیسی، رمان تخیلی، ترانه و کارتون را که از استقبال شایانی برخوردار شده‌اند، مورد تحقیق قرار می‌دهد.

از جمله مباحثی که در پایان کتاب به آن توجه شده است نقد ادبی است. همچنین ادبیات فرانسوی زبان آفریقای سیاه نیز از مباحث جالب کتاب است.

است؛ چیرچیرک‌ها سرمایه‌خویند؛ وجدان اجتماعی امروزی؛ گزارش برنامه؛ دستگاهی برای تیپ‌تیپ و تاپ‌تاپ؛ شبکه پورنوگراف؛ چه کسی سرنوشت آدم‌ها را رقم می‌زند؛ سرانجام شریدار ازدواج می‌کند؛ گزارشی منتشر نشده؛ انگیزه جانی و گودزیلای ۲۱.

هریک از داستان‌های این مجموعه با طرح ویژه همان داستان، آغاز می‌شود.

• تمثیلات و تشبیهات در

آثار شهید مطهری

علیرضا رجالی تهرانی، چاپ دوم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۴۵۶ ص، رقی.

زبان تمثیل و تشبیه، زبانی گویا، شیوا و رسا است که با آن می‌توان عمق مطالب را مجسم کرده، تاریکی‌ها و نقاط مبهم و دشوار آن را روشن ساخت.

کتاب حاضر، تمثیلات و تشبیهات به کار رفته در آثار شهید مطهری را گرد آورده و در موضوعات اعتقادی اخلاقی، تربیتی، عرفانی، اجتماعی، خانوادگی، قرآنی، فقهی و فلسفی دسته‌بندی کرده است.

مجموعه تمثیلات و تشبیهاتی که مؤلف در این اثر گرد آورده است بالغ به ۲۵۰ مورد است. در مقدمه به تفصیل درباره اهمیت و جایگاه این شیوه بیانی سخن می‌گوید.

• تاریخ ادبیات فرانسه قرن نوزدهم

پیر برونل، ترجمه سید ضیاءالدین دهشیری، چاپ اول، تهران، سمت، ۱۳۷۸، ۳۵۴ ص، وزیری.

در این جلد از مجموعه یاد شده به تاریخ ادبیات در قرن نوزدهم پرداخته شده است. مؤلف و همکارانش سه مکتب عمده قرن نوزدهم یعنی عصر ماقبل

دیدگاه‌های مختلف به بحث نهاده است. «جمال لفظ و کمال معنا»، «تابش آفتاب قرآن»، «عبرت» بر آفاق شاهنامه، جامی از چشمه خورشید»، «دیباچه شاهنامه»، «برگی زرین از کلام و حکمت شیعی» شهرت فردوسی به تشیع در طول تاریخ، «نوای مظلومیت اهل بیت از نای فردوسی» عناوین برخی از بخش‌های کتاب است. در بخش چهاردهم و با عنوان ضمایم درباره چند تن از شاعران و محققان معاصر بحث کرده‌اند و نیز از واژه «رافضی» و سیر تاریخی آن کتاب با این که از بحث‌های جنبی و استطرادی خالی نیست، اما مطالب آن مستند است و سودمند و خواندنی.

• و من مردم ...

سید جمال حیدری، چاپ اول، تهران، جهان کتاب، ۱۳۷۸، ۱۰۳ ص، رقی.

مرحوم آقا نجفی قوچانی مؤلف کتاب سیاحت غرب از روحانیون مهم حوزه درس آخوند خراسانی بود که مسائل بعد از زندگی را بر پایه مستون دینی در شکل داستانی تدوین کرده است. نویسنده با بهره‌گیری از کتاب یاد شده رمانی ساخته و بازنگاری کرده است.

• در دنیای دیگران

رفیع افتخار، چاپ اول، تهران، جهان کتاب، ۱۳۷۷، ۱۰۴ ص، رقی.

مجموعه «در دنیای دیگران» شامل یازده قطعه و یازده سوژه داستانی است که با مایه‌هایی از طنز به رشته تحریر درآمده است. موضوع اصلی این داستان‌ها، فرهنگ ابتذال در دنیای کنونی است. عنوان داستان‌های این مجموعه بدین قرار است: ازدواج در وست ممنوع